

5. Освітні програми [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi> (дата звернення 25.10.2019).

ПЕРЕВАГИ ДИСТАНЦІЙНОГО (ЕЛЕКТРОННОГО) НАВЧАННЯ

Кулянда Олена Олегівна

кандидат медичних наук, доцент кафедри патологічної фізіології,
Тернопільський національний медичний університет імені І. Я. Горбачевського,
kulyanda67@ukr.net

Меленчук Любов Іванівна

старший викладач економічних та комп'ютерний дисциплін,
Галицький коледж імені В'ячеслава Чорновола,
melenli03@gmail.com

Одним з пріоритетних напрямів програми модернізації загальноосвітньої і вищої школи визнане дистанційне (електронне) навчання. В 2000 році прийнята Концепція розвитку дистанційної освіти в Україні [2], створені Українська Система Дистанційного Навчання (УСДН) та Український центр дистанційної освіти (УЦДО), центри та лабораторії на базі вищих навчальних закладів. Дистанційна форма навчання успішно використовується у вищій освіті, при професійній підготовці та перепідготовці кадрів, підвищення та удосконалення професійного рівня спеціалістів, для самоосвіти. На рівні загальноосвітніх навчальних закладів дистанційна форма навчання – справа нова. Впровадження елементів дистанційної форми навчання в школі є необхідною умовою для досягнення сучасного рівня якості освіти [3].

Дистанційне (електронне) навчання – це одна із форм організації навчального процесу, при якому усі або частина занять здійснюється з використанням сучасних інформаційних і телекомунікаційних технологій при територіальній віддаленості вчителя й учнів.

Саме дистанційна форма навчання відкриває можливості для учнів, які пропускають школу з поважних причин (змагання, конкурси, або хвороба та інше) та особливо для тих, хто за станом здоров'я навчається індивідуально, якісно задовольнити власні потреби в здобутті освіти [1].

Розвиток системи дистанційного навчання обумовлений сукупністю переваг і можливостей. Це насамперед більш гнучкі умови навчання для дітей, які не змогли чи не можуть здобути її традиційним шляхом через віддаленість від кваліфікованих навчальних закладів, фізичних недоліків, індивідуальних особливостей і потреб.

Дистанційне (електронне) навчання має такі переваги перед очним:

- оперативні (подолання бар'єрів у просторі та часі, одержання актуальної «свіжої» інформації, швидкий зворотний зв'язок);
- інформаційні (зростає доступність освітньої інформації, що знаходиться на спеціалізованих серверах, постачається учневі за допомогою інтерактивних веб-каналів, публікується в телеконференціях, списках розсилання й інших засобах мережі Інтернет);

- комунікаційні (збільшується кількість потенційних учасників навчання – школярів, учителів, фахівців, які оперативно взаємодіють один з одним за допомогою електронних мереж; ліквідуються територіальні обмеження для проведення Інтернет-уроків, проектів, олімпіад);
 - педагогічні (внаслідок специфіки дистанційних телекомунікацій навчання стає більш мотивованим, інтерактивним, технологічним і індивідуалізованим; спрощується публікація учнівських робіт у мережі, їх експертиза та оцінка);
 - психологічні (створення більш комфортних, порівняно з традиційними, емоційно-психологічних умов для самовираження учня, зняття психологічних бар'єрів і проблем, усунення помилок усного спілкування);
 - економічні (каральні витрати на навчання зменшуються через економію транспортних витрат, витрат на оренду приміщень, скорочення "паперового" діловодства і тиражування посібників);
 - ергономічні (учні і вчителі мають можливість розподіляти час занять за зручним для себе графіком і темпом, вибирати і використовувати для занять найбільш придатну техніку і комп'ютерне устаткування) [2].
- У таблиці 1 наведено порівняльні ознаки традиційної освіти та дистанційного (електронного) навчання.

Таблиця 1

Порівняльні ознаки традиційного та дистанційного навчання

Ознаки порівняння	Традиційне навчання	дистанційне (електронне) навчання
<i>«Центр» освітньої парадигми</i>	Школа, вчитель, його професійні знання, жорстко визначені освітні технології	Учень та вибрані ним методи, технології і засоби навчання
<i>Сутність процесу навчання</i>	Репродукція знання учителя в учнях з використанням спрощених проблем	Постановка учнями реальних проблем і детальне вивчення кроків, методів і засобів розв'язування цих задач
<i>Роль учителя</i>	Практично єдиний доступний експерт в даній галузі та єдине джерело інформації	Радник і помічник учню
<i>Роль учня</i>	Пасивно вбирає знання від учителя	Активна (учень сам ставить реальні задачі, або одержує їх від компанії, і шукає підходи до їх розв'язання)
<i>Навчальна програма і навчальний курс</i>	Жорстка, статична	Гнучка, динамічна
<i>Час навчання</i>	Жорстко регламентується	Визначається самим учнем
<i>Підручник з курсу</i>	Друкований, пасивний, не кольоровий, статичний	Постійно поновлюється, електронний, мультимедійний, активний, кольоровий з можливістю виклику зовнішніх програм: необмежені джерела глобального інформаційного простору
<i>Технічні засоби навчання</i>	Лабораторії і комп'ютерні мережі, що надаються школою	Домашній комп'ютер і/або підключення до Інтернету, віртуальні наукові лабораторії

<i>Додаткові інформаційні джерела з курсу</i>	Локальні, лімітовані	Глобальні найкращі світові інформаційні джерела, необмежені
---	----------------------	---

Дистанційна форма навчання передбачає створення і використання єдиного інформаційно-освітнього середовища, яке містить різні електронні джерела інформації. Функціонування інформаційно-навчального середовища повинно спиратися на чітко пророблені технологію і методологію, що охоплюють як процес розробки дистанційних матеріалів, так і педагогічну специфіку дистанційного навчання на основі глобальних комп'ютерних мереж [4].

Дистанційна форма навчання передбачає створення і використання єдиного інформаційно-освітнього середовища, яке містить різні електронні джерела інформації, а саме: курси дистанційного навчання, електронні підручники, розташовані на вітчизняних освітніх серверах (для різних моделей дистанційного навчання); віртуальні бібліотеки; бази даних освітніх ресурсів; веб-квести, призначені для цілей навчання; телекомунікаційні проекти; віртуальні методичні об'єднання вчителів; телеконференції, форуми для вчителів і учнів; консультаційні віртуальні центри (для вчителів, школярів, батьків); наукові об'єднання школярів.

Навчальне середовище формується таким чином, щоб учень мав вільний доступ з будь-якого курсу до: інформаційного забезпечення (довідники з відповідних предметів, енциклопедії, консультаційний центр); необхідних розділів курсів із суміжних галузей знань; лабораторних робіт, практикумів; веб-квестів; проектів.

Одним із можливих варіантів розгортання електронного навчального середовища є використання модульної об'єктно-орієнтованої навчальної системи Moodle.

Moodle є програмним засобом для створення та підтримки навчальних онлайн-курсів. Дана система спеціально розроблена для конструювання якісних дистанційних та традиційних (аудиторних) курсів навчання.

Використання розроблених засобами Moodle дистанційних курсів значно збільшує обсяг інформації для учнів, робить навчальний процес цікавим, різноманітним. Moodle – це система керування вмістом сайту, спеціально розроблена для створення онлайн-курсів учителями. Такі системи часто називають системами управління навчанням або віртуальними освітніми середовищами. На сьогодні систему Moodle використовують провідні університети світу. Робота в навчальному середовищі дозволяє спілкуватися всім учасникам навчально-виховного процесу через такі елементи, як форум, чат. Інформація передається в електронному вигляді за допомогою файлів, веб-сторінок, лекцій, архівів. Досить зручним для роботи вчителя є перевірка знань учнів за допомогою різних видів тестів і завдань.

Результати роботи учні можуть надсилати у вигляді тексту або файлів. Новою формою навчання є робота за допомогою сторінок wiki, семінарів, форумів, що дозволяє залучати школярів до спільної дослідницької діяльності.

На базі зазначених засобів MOODLE можна застосовувати різні педагогічні форми діяльності. Наприклад, дистанційні ділові ігри, лабораторні роботи і

практикуми, відвідування астрономічних обсерваторій, віртуальні екскурсії і вільні подорожі.

Освіта є визначним фактором розвитку суспільства. Питання її змісту, якості та модернізації належать до першочергових проблем. Тому впровадження інноваційних технологій в навчально-виховний процес є одним із найважливіших питань, які сьогодні розглядаються в освіті. Впровадження елементів дистанційної форми навчання є необхідною умовою для досягнення сучасного рівня якості освіти.

Дистанційне (електронне) навчання в навчальному закладі відкриває можливість вивести на новий рівень допрофільну і профільну підготовку учнів, дозволить забезпечити гнучкість та багатоваріантність у навчанні, сприятиме більш повному розкриттю потенціалу учнів, через фактично необмежену кількість навчальних курсів.

Модульна об'єктно-орієнтована навчальна система Moodle виступає як платформа для дистанційного навчання. Дана система спеціально розроблена для конструювання якісних дистанційних та традиційних курсів навчання.

Список використаних джерел

1. Биков В.Ю. Дистанційне навчання в країнах Європи та США і перспективи для України / В.Ю. Биков // Інформаційне забезпечення навчально-виховного процесу: інноваційні засоби і технології : кол. монографія / В.Ю. Биков, О.О. Гриценчук, Ю.О. Жук та ін. / Академія педагогічних наук України, Інститут засобів навчання. К. : Атіка, 2015. С. 77–140.
2. Концепція розвитку дистанційної освіти в Україні (Затверджено постановою Міністерства освіти і науки України 23.09.2003 №1494) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1494-2003-%D0%BF>.
3. Концепція розвитку педагогічної освіти. (Наказ Міністерства освіти і науки України від 1 липня 2018 р. № 776) [Електронний ресурс] Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-konceptiyi-rozvitku-pedagogichnoyi-osviti>.
4. Положення про дистанційне навчання (Затверджено наказом Міністерства освіти і науки України 21.01.2004 № 40) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13#n18>.

ТЕХНОЛОГІЯ CISCO TELEPRESENCE ТА ЇЇ ВИКОРИСТАННЯ В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Мартинюк Михайло Любомирович

магістрант спеціальності 014.09 Середня освіта (Інформатика),
Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка,
martinyuk.ml@fizmat.tnpu.edu.ua

Василенко Ярослав Пилипович

викладач кафедри інформатики та методики її навчання,
Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка,
yava@fizmat.tnpu.edu.ua

Відеоконференцзв'язок (ВКЗ) – це телекомунікаційна технологія інтерактивної взаємодії двох чи більше віддалених абонентів, яка забезпечує обмін аудіо- та відеоінформацією в режимі реального часу. Відеоконференція – технологія, що надає можливість реалістичного спілкування людей на відстані.